

Podkladový materiál k semináři

Cesta k transparentní energetice: Sdílení dat, jasná pravidla a ochrana zákazníka

Materiál vypracovala: Společnost Revido s.r.o., Praha 16. 3. 2026

Pořadatel: Seminář se koná pod záštitou místopředsedy Poslanecké sněmovny Ing. Patrika Nachera ve spolupráci se společností Revido.

Termín a místo konání: 20. března 2026 od 10:00, budova Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1. Místnost č. A108, Státní akta.

Oficiální pozvánka a registrace: <https://www.psp.cz/zprava/21869>

Energetika je jedním z klíčových pilířů moderní společnosti a její stabilita a kvalita služeb se bezprostředně dotýká každodenního života všech občanů. Ve středu našeho společného zájmu by proto měl vždy stát spokojený a chráněný spotřebitel. Tento materiál předkládáme jako podklad pro odbornou debatu o tom, jak můžeme český energetický trh i nadále rozvíjet k prospěchu celku.

Děkujeme za možnost otevřít odbornou debatu pod záštitou místopředsedy Poslanecké sněmovny Ing. Patrika Nachera. Cílem je pojmenovat konkrétní místa, kde lze pomocí standardizace a moderních technologií zvýšit informovanost a bezpečí pro spotřebitele a zároveň podpořit předvídatelnost pro účastníky trhu.

Ochota zástupců trhu usednout k jednomu stolu a bavit se o možném posunu a inovacích je přirozeným znakem vyspělého a odpovědného oboru. Věříme ve sdílenou vizi – budovat zdravé, transparentní a přehledné tržní prostředí, které dlouhodobě posiluje důvěru spotřebitelů a buduje dobré jméno české energetiky.

Zástupci trhu si plně uvědomují, že jsou vůči sobě v konkurenčním postavení, a veškerá debata se ponese výhradně v duchu snahy o vylepšení fungování trhu, při striktním respektování všech pravidel hospodářské soutěže.

Obsah

I. DYNAMIKA SMLUVNÍCH VZTAHŮ, FLEXIBILITA A OCHRANA SPOTŘEBITELE.....	3
1. AKCEPTACE VÝPOVĚDI	3
2. AUTOMATICKÉ PRODLUŽOVÁNÍ SMLUV	5
3. VÝPOVĚĚ DO 15. DNE PO ZAHÁJENÍ DODÁVEK	8
4. UKONČENÍ SMLOUVY PŘI ZTRÁTĚ VZTAHU K ODBĚRNÉMU MÍSTU	11
5. VYÚČTOVÁNÍ.....	12
II. KULTIVACE TRŽNÍHO PROSTŘEDÍ A ROLE ZPROSTŘEDKOVATELSKÉHO SEKTORU.....	14
1. DEFINICE ZPROSTŘEDKOVATELE, TIPÁŘE, POSKYTOVATELE REKLAMY.....	14
2. VZDĚLÁVÁNÍ OBCHODNÍ SÍTĚ A ZPROSTŘEDKOVATELŮ	17

I. Dynamika smluvních vztahů, flexibilita a ochrana spotřebitele

1. Akceptace výpovědi

V rámci energetiky je zavedená praxe tzv. akceptace výpovědi. Jinými slovy nedojde ke změně dodavatele dokud neobdrží akceptaci výpovědi od stávajícího dodavatele. Nejedná se o zákonný požadavek, ale o zavedenou praxi.

Praxi komentoval i ERÚ:¹

„Chápeme snahu dodavatelů uchránit spotřebitele před pokutami, o tom nemůže být pochyb. Zároveň ale apelujeme na zdravý rozum, aby se taková ochrana neobrátila proti spotřebitelům samotným. Jestliže si je zákazník jistý tím, že předchozí smlouvu řádně ukončil, ale akceptaci nemůže doložit, dodavatelé by na ní trvat neměli. V opačném případě staví zákazníka do obtížně řešitelné situace,“ upozorňuje Ladislav Havel, člen Rady ERÚ.

„Stejně tak zákonnou povinnost vyžadovat akceptaci ukončení smlouvy nemá ani nový dodavatel, ke kterému spotřebitel přechází. Když bude zákazník na zahájení dodávek trvat, přestože akceptaci nemůže nijak doložit, měl by mu dodavatel vyhovět,“ radí Markéta Zemanová, členka Rady ERÚ.

Přestože je akceptace v řadě případů používána jako důležitá ochrana zákazníka proti sankcím, v praxi se objevují situace, kdy lpění na jejím doložení proces změny dodavatele prodlužuje a komplikuje. Ke zvážení je zejména postup v případech, kdy jsou rozporovány drobné formální nedostatky ve výpovědích (např. překlep ve jméně). Striktní vyžadování akceptace pak může představovat bariéru pro plynulé fungování trhu. Otázkou tedy je, zda by trhu nepomohlo jasněji definovat, v jakých situacích je vyžadování akceptace skutečně přínosné a kdy se již stává nadbytečným.

A. Otázky k diskusi:

Chrání stávající praxe spotřebitele, nebo trvání na akceptaci výpovědi představuje pouze administrativní překážku ve změně dodavatele?

Neexistují alternativní cesty, které by pomohly upustit od akceptací výpovědi?

¹ <https://eru.gov.cz/akceptace-ukoncení-smlouvy-dobry-sluha-zly-pan>

Respektují noví dodavatelé přání odběratelů zahájit dodávky i bez akceptace stávajícího dodavatele?

B. K inspiraci:

V oblasti refinancování nezajištěných úvěrů existuje doporučení, kterým se řídí většina trhu a který upravuje proces ukončení a splacení stávajícího úvěru.² V tomto případě je cílem založit takovou spolupráci finančních institucí, která povede ke zkvalitnění finančních služeb ve vztahu ke klientům. Jedná se o formu kodexu chování, ke kterému se mohou přihlásit různé subjekty na finančním trhu, porušení je potom klamavým konáním dle zákona o ochraně spotřebitele.

² <https://www.cbaonline.cz/clanky/doporuceni-cba-refinancovani-nezajistenych-uveru>

2. Automatické prodlužování smluv

§ 11d EneZ. *Smlouvu o dodávce elektřiny nebo plynu nebo smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu na dobu určitou lze se spotřebitelem uzavřít nejdéle na dobu 36 měsíců od zahájení dodávky. Byla-li smlouva uzavřena na dobu delší než 36 měsíců od zahájení dodávky, považuje se za smlouvu uzavřenou na dobu 36 měsíců od zahájení dodávky. Tím není dotčena možnost sjednat se spotřebitelem ve smlouvě podle věty první prodloužení doby trvání závazku ze smlouvy na další dobu určitou.*

§ 11d EneZ ve znění účinném do 31. 12. 2023 umožňoval dobu určitou pouze na 36 měsíců včetně prolongací a následnou přeměnu na dobu neurčitou. Jako důvod změny bylo uvedeno: „*Dané ustanovení přinášelo v praxi řadu výkladových a aplikačních problémů, zejména z hlediska toho, jaká cena elektřiny by se měla mezi smluvními stranami po přechodu do nového režimu hradit.*“

Různé přístupy dodavatelů s ohledem na dobu:

- prolongace o stejnou dobu i opakovaně
- prolongace o jinou dobu i opakovaně nebo přepad na dobu neurčitou
- kombinace výše uvedených

Různé přístupy dodavatelů s ohledem na určení nové ceny:

- přímé určení nového ceníku
- jednostranné stanovení ceny (změna smlouvy)

A. Otázky k diskusi:

Vyřešilo nové znění § 11d EneZ proklamované aplikační problémy?

Jaké výhody přináší možnost automatické prolongace spotřebitelům? Mají levnější ceníky než doby neurčité? Nebylo by řešením nabídnout před koncem závazku nový ceník na dobu určitou?

Jak v praxi funguje upozorňování na blížící se konec doby určité? Co přesně dodavatelé a kam sdělují?

B. K inspiraci:

Obdobná jako v oblasti energetiky je praxe prolongací v rámci pojištění, zejm. v oblasti majetkového pojištění.

§ 63b odst. 3 zákona o elektronických komunikacích: *„Jestliže smlouva o poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací, jiné než interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech a přenosové služby používané pro poskytování služeb mezi stroji, uzavřená na dobu určitou umožňuje automatické prodloužení závazku za týchž podmínek o tutéž dobu, na kterou byla smlouva uzavřena, má účastník po takovémto automatickém prodloužení právo závazek ze smlouvy kdykoli bezplatně vypovědět s nejvýše jednoměsíční výpovědní dobou. Poskytovatel služby prokazatelně informuje účastníka v textové podobě jasně a srozumitelně nejméně 1 měsíc před tímto automatickým prodloužením závazku ze smlouvy o jeho konci a o způsobech, jak lze závazek ze smlouvy vypovědět. Dále tento poskytovatel služby účastníka informuje o nejvýhodnějších cenách za jím poskytované služby.“*

Pozice BEUC k Aktu o digitální spravedlnosti³ (Digital Fairness Act): *Zavést tlačítko pro zrušení a přiznat spotřebitelům právo kdykoli zrušit své předplatné s automatickým obnovením, a to s výpovědní dobou v délce jednoho měsíce.*

³ Přeloženo z anglického originálu: Digital Fairness Act: Introduce a cancellation button and give consumers the right to cancel their subscriptions with automatic renewals anytime with a notice period of one month. Zdroj:

https://www.beuc.eu/sites/default/files/publications/BEUC-X-2025-110_Towards_the_Digital_Fairness_Act.pdf

Pravidla soft law ICC (Mezinárodní obchodní komory):⁴

- **Informační povinnost:** Podstatné podmínky automatického obnovení by měly být spotřebiteli sděleny jasným, zřetelným a jednoznačným způsobem ještě před tím, než spotřebitel nabídku přijme.
- **Souhlas:** Obchodníci by měli při uzavření smlouvy získat souhlas spotřebitele s podstatnými podmínkami automatického obnovení.
- **Písemné potvrzení:** Spotřebiteli by mělo být v trvalém nosiči dat poskytnuto potvrzení o podstatných podmínkách automatického obnovení, včetně informací o podmínkách ukončení a způsobu, jakým lze automatické obnovení zrušit.
- **Zrušení automatického obnovení:** Zrušení automatického obnovení by mělo být pro spotřebitele jednoduché a snadno proveditelné.
- **Předchozí upozornění:** U delších období automatického obnovení (například u ročních předplatných) by spotřebitelé měli mít možnost obdržet předem upozornění před tím, než jim bude naúčtována další platba za pokračující poskytování zboží nebo služeb.

Národní komparace dostupná např. v ECC-Net's Perspective on the EU Fitness Check on Digital Fairness. Position paper.⁵

⁴ Přeloženo z anglického originálu:

ICC soft law:

- **Disclosure:** The material terms of an automatic renewal should be presented in a clear, prominent and unambiguous manner to the consumer before the consumer accepts the offer.
- **Consent:** Marketers should obtain consumers' consent to the material terms of an automatic renewal at the start of the contract.
- **Written confirmation:** Consumers should be provided with confirmation in a durable format of the material terms of the automatic renewal, including information regarding the cancellation policy and how to cancel.
- **Cancellation:** Cancelling an automatic renewal should be simple for consumers.
- **Notice:** For longer automatic renewal terms (for example, annual subscriptions), consumers should be given the option to receive notices before being charged to continue receiving the goods or services.

Zdroj: <https://iccwbo.org/news-publications/icc-rules-guidelines/icc-principles-on-automatic-subscription-renewals/>

⁵ https://www.eccnet.eu/sites/default/files/2023-01/Digital_fairness_fitness_check.pdf

3. Výpověď do 15. dne po zahájení dodávek

§ 11b odst. 1 EneZ. *Spotřebitel je oprávněn bez postihu vypovědět závazek ze smlouvy o dodávce elektřiny nebo plynu nebo smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu, kterou při změně dodavatele uzavřel distančním způsobem nebo mimo obchodní prostory držitele licence, kdykoliv do patnáctého dne po zahájení dodávky elektřiny nebo plynu. Lhůta je zachována, je-li v jejím průběhu odesláno oznámení o výpovědi závazku ze smlouvy držiteli licence. Výpovědní doba činí 15 dnů a počíná běžet prvním dnem měsíce následujícího po doručení výpovědi.*

Původně upraveno v § 11a odst. 3 EneZ, který byl novelizován s ohledem na aplikační problémy (spory o to, zda lze vypovědět i před zahájením dodávek). *V případě smlouvy o dodávce elektřiny nebo plynu nebo smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu, kterou při změně dodavatele uzavřel zákazník v postavení spotřebitele s držitelem licence distančním způsobem nebo mimo obchodní prostory držitele licence, je zákazník oprávněn bez sankce vypovědět smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou nebo určitou, ve lhůtě do patnáctého dne po zahájení dodávky elektřiny nebo plynu. Lhůta je zachována, je-li v jejím průběhu výpověď odeslána držiteli licence. Výpovědní doba činí 15 dnů a počíná běžet prvním dnem měsíce následujícího po doručení výpovědi. Tím nejsou dotčena práva a povinnosti zákazníka a držitele licence podle tohoto zákona týkající se sjednané výpovědi smlouvy uzavřené na dobu neurčitou.*

Byl přidán původně na základě pozměňovacího výboru pro sociální politiku č. 102 ze dne 4. března 2015.⁶ Genezi a teleologický základ výstižně shrnuje právě zmíněné stanovisko ERÚ ze dne 28. dubna 2016, Pořadové číslo: 10/2016:

Z teleologického hlediska je třeba konstatovat, že ustanovení § 11a odst. 3 energetického zákona ve schváleném znění nebylo součástí novely energetického zákona č. 131/2015 Sb. při jejím projednávání v meziresortním připomínkovém řízení, ve Vládě ČR ani při jeho předložení do Parlamentu ČR. Do novely se dostalo na základě návrhu Výboru pro sociální politiku ze dne 4. března 2015 (sněmovní tisk 351/9). Pozměňovací návrh neobsahuje žádné zdůvodnění, nicméně jeho předložení a přijetí souvisí s diskusí o právní konstrukci institutu odstoupení podle § 11a odst. 2 energetického zákona, které se Energetický regulační úřad v rámci legislativního procesu účastnil. V dané diskusi šlo o to, zda pro daný typ spotřebitelské smlouvy vyplývá z čl. 9 Směrnice možnost odstoupovat ve lhůtě 14 dnů od uzavření smlouvy, nebo ve lhůtě 14 od zahájení dodávek. Prvotní návrh novely energetického zákona počítal s druhou, pro zákazníky výhodnější variantou, nakonec se však prosadil názor

⁶ <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=112965>

opačný, neboť Směrnice podléhá tzv. úplné harmonizaci, a není možné institut odstoupení upravit odchylně od ustanovení čl. 9 odst. 2 písm. c) Směrnice.⁷

Tato specifická úprava, která byla do zákona vložena na základě pozměňovacího návrhu, primárně sleduje silnou ochranu spotřebitele. Z pohledu dodavatelů a operátora trhu však dnes tento institut může přinášet procesní a plánovací výzvy. Úprava pravděpodobně mířila na situace, kdy se spotřebitelé o podmínkách dodávky dozvídali až po samotném zahájení dodávek (např. v situaci, kdy spotřebitel zapomene, že již uzavřel smlouvu 2 roky před zahájením dodávek).

A. Otázky k diskusi:

Jak fungují v praxi jiná pravidla, která mají zajistit, aby se spotřebitel před uzavřením smlouvy, resp. před zahájením dodávek, mohl seznámit se svým produktem a případně odstoupit od smlouvy?

Jaké jsou reálné zkušenosti trhu s využíváním této lhůty? Je stejná pozice spotřebitelů, kteří uzavírají smlouvy distančním způsobem (online) a mimo obchodní prostory (podomní prodej)?

Lze uvažovat o modernějších modelech regulace (např. srovnatelných s finančním sektorem), které by zachovaly maximální informovanost a ochranu spotřebitele ještě před zahájením dodávek, ale zároveň přinesly vyšší stabilitu smluvních vztahů? Je stávající úprava výpovědi stále v souladu s režimem maximální harmonizace dle směrnice o právech spotřebitelů?

Je možné dojít k závěru, že takto široké nastavení prodražuje cenu za dodávky (rizikové přírážky)?

Bylo by řešením omezit nejzazší termín pro zahájení dodávek od uzavření smlouvy například na 12 měsíců, případně stávající úpravu ponechat pouze u smluv, které klient uzavře s delším než 12měsíčním předstihem?

⁷ https://eru.gov.cz/sites/default/files/obsah/prilohy/vks102016_0.pdf

B. K inspiraci:

Jsou-li předsmílnví informace podle prvního pododstavce tohoto odstavce poskytnuty méně než jeden den předtím, než je spotřebitel smlouvou o úvěru či nabídkou úvěru vázán, členské státy vyžadují, aby věřitel a, připadá-li to v úvahu, zprostředkovatel úvěru zaslali spotřebiteli připomenutí možnosti odstoupit od smlouvy o úvěru a postupu pro toto odstoupení v souladu s článkem 26. Toto připomenutí se spotřebiteli poskytne na papíře nebo na jiném trvalém nosiči, který si spotřebitel zvolil a který je uveden ve smlouvě o úvěru, a to jeden až sedm dnů od uzavření smlouvy o úvěru nebo, připadá-li to v úvahu, od předložení závazné nabídky úvěru spotřebitelem. Viz čl. 10 směrnice CCD2 pro spotřebitelské úvěru.⁸ Návrh novely zákona o spotřebitelském úvěru: § 100a Připomenutí práva na odstoupení od smlouvy (1) Jsou-li informace podle § 95 odst. 1 a 2 poskytnuty spotřebiteli méně než jeden den před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo předtím, než spotřebitel učiní závazný návrh na uzavření takové smlouvy, poskytovatel připomene spotřebiteli, že podle § 118 může od smlouvy odstoupit a jakým způsobem tak má učinit. (2) Připomenutí podle odstavce 1 odešle poskytovatel spotřebiteli ve lhůtě jeden až sedm dnů od uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo ode dne, kdy spotřebitel učinil závazný návrh na uzavření takové smlouvy, na trvalém nosiči dat zvoleném podle § 90 odst. 3.

§ 11m odst. 6 EneZ. Zprostředkovatel je povinen předat spotřebiteli písemné vyhotovení smlouvy o dodávce elektřiny nebo plynu nebo smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu, kterou za něho uzavřel, bezodkladně, nejpozději do 14 dnů od jejího uzavření, ne však později než ke dni zahájení dodávky dle takové smlouvy.

Jak se projevuje možnost výpovědi do cenotvorby lze zkoumat podobně jako u odstoupení, viz Essays on Consumer Search, Product Returns, and Pricing in Online Markets, dle které právo na odstoupení může mít vliv na cenu některých výrobků až 8 procent.⁹

⁸ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202302225

⁹ <https://www.tilburguniversity.edu/current/press-releases/online-shops-calculating-prices> případně celá práce: <https://repository.tilburguniversity.edu/server/api/core/bitstreams/f146572b-3df3-4863-836a-2c5b7a671103/content>

4. Ukončení smlouvy při ztrátě vztahu k odběrnému místu

§ 11e odst. 1 EneZ. *Zaniklo-li spotřebiteli (...) vlastnické nebo užívací právo k odběrnému místu, je oprávněn bez postihu vypovědět závazek ze smlouvy o dodávce elektřiny nebo plynu nebo závazek ze smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu. Výpovědní doba činí 15 dnů a počíná běžet prvním dnem měsíce následujícího po doručení oznámení výpovědi závazku ze smlouvy držiteli licence.*

Smyslem a účelem bylo umožnit spotřebitelům a dalším osobám ukončit závazek např. při stěhování nebo prodeji nemovitosti. V praxi se lze setkat s různými procesy a lhůtami dodavatelů a distributorů. Nabízí se proto otázka, zda by trhu neprospěla větší harmonizace těchto postupů, díky níž by se celý proces stal pro spotřebitele srozumitelnějším a předvídatelnějším.

A. Otázky k diskusi:

Je na dodavateli, aby posuzoval, zda je splněna podmínka § 11e odst. 1 EneZ?

Mají dodavatelé a distributoři transparentně uvedeno, co pro případné přepisy požadují včetně uvedení lhůt?

B. K inspiraci:

V oblasti refinancování nezajištěných úvěrů existuje standard, kterým se řídí většina trhu a který upravuje proces ukončení a splacení stávajícího úvěru.¹⁰

¹⁰ <https://www.cbaonline.cz/clanky/doporuceni-cba-refinancovani-nezajistenych-uveru>

5. Vyúčtování

Srozumitelné a porovnatelné vyúčtování je důležité nejen pro kontrolu spotřeby, ale i pro schopnost spotřebitele poznat, zda jeho produkt odpovídá tomu, co si sjednal. Momentálně je toto upraveno vyhláškou 207/2021 Sb., která zajistila určitou míru transparentnosti. I tak však spotřebitelům činí problém se ve vyúčtováních vyznat, když každý dodavatel přistupuje k vyúčtování rozdílně. I drobné rozdíly totiž mohou vyúčtování spotřebitelům znepřehlednit.

Příloha č. 1 k vyhlášce č. 207/2021 Sb.

Přehled vyúčtování v elektroenergetice

(1) Přehled vyúčtování v elektroenergetice má rozsah a náležitosti uvedené v následující tabulce

Spotřeba za zúčtovací období				
Začátek zúčtovacího období	...	Počáteční stav	Vysoký tarif	...
			Nízký tarif	...
Konec zúčtovacího období	...	Konečný stav	Vysoký tarif	...
			Nízký tarif	...
			Dodané množství elektřiny (VT)	...
			Dodané množství elektřiny (NT)	...
Přehled plateb				
Účtované množství	Průměrná jednotková cena (bez DPH)	Částka celkem (bez DPH)	Částka celkem (s DPH)	
VT ... [kWh]	... [Kč/kWh]	... [Kč]	... [Kč]	
NT ... [kWh]	... [Kč/kWh]	... [Kč]	... [Kč]	
... [počet měsíců]	... [Kč/měsíc]	... [Kč]	... [Kč]	
		Souhrn částek celkem (s DPH)	...	

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU ponechává členským státům relativně volnou ruku v tom, jak problematiku vyúčtování upraví (čl. 18), minimální obsah informací je potom dán přílohou.¹¹ Členské státy by tak neměly být omezeny toto upravit nad rámec.

A. Otázky k diskusi:

Je možné stanovit pro všechny dodavatele vzorové vyúčtování bez možnosti odchylky nebo existují specifické produkty a situace, které toto neumožňují?

B. K inspiraci:

Platební styk – Prováděcí nařízení komise (EU) 2018/33 ze dne 28. září 2017, kterým se stanoví prováděcí technické normy, pokud jde o standardizovaný formát výpisu poplatků

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:32019L0944>

a jeho společný symbol podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/92/EU. Vzorový formulář, který je třeba vyplnit v souladu s pokyny v nařízení.¹²

Platební styk – Směrnice PAD (2014/92/EU) „Členské státy sestaví prozatímní seznam nejméně deseti a nejvýše dvaceti nejreprezentativnějších zpoplatněných služeb spojených s platebním účtem, které jsou nabízeny na vnitrostátní úrovni alespoň jedním poskytovatelem platebních služeb. Seznam obsahuje u každé z identifikovaných služeb pojmy a definice. V každém úředním jazyce daného členského státu musí být pro každou službu používán pouze jeden pojem.“ + vyhláška 74/2018 Sb.^{13 14}

Předsmluvní informace ke spotřebitelským úvěrům¹⁵ nebo IPID¹⁶ k pojištění.

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:02018R0033-20180111>

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014L0092>

¹⁴ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2018-74>

¹⁵ <https://www.zakonyprolidi.cz/disk/cs/file/2016/2016c100z0257p002u001.pdf>

¹⁶ <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/legislativni-zakladna/stanoviska-k-regulaci-financniho-trhu/RS2020-02>

II. Kultivace tržního prostředí a role zprostředkovatelského sektoru

1. Definice zprostředkovatele, tipaře, poskytovatele reklamy

§ 3 odst. 8 EneZ. *Zprostředkovatelskou činností v energetických odvětvích se rozumí činnost vykonávaná ve prospěch držitele licence, spotřebitele, podnikající fyzické osoby odebírající elektřinu z hladiny nízkého napětí nebo podnikající fyzické osoby s roční spotřebou plynu do 630 MWh, spočívající v*

a) obstarání příležitosti k uzavření, změně nebo zrušení smlouvy o dodávce elektřiny nebo plynu nebo smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu mezi držitelem licence a zákazníkem podle tohoto odstavce, nebo

b) sjednání smlouvy podle písmene a), nebo

c) provádění přípravných jednání a prací směřujících k činnostem podle písmen a) a b).

Nová regulace zprostředkovatelů energií pročistila trh a je možné již diskutovat nad tím, zda splnila nebo nesplnila svůj účel. Definice je podobná regulaci ve finančním sektoru, byť s určitými odchylkami.

V praxi může být někdy problematické, zda určitá činnost již je nebo není zprostředkováním, zejm. s ohledem na přípravné práce uvedené písm. c) výše, které může být vykládáno velmi široce. Tato nejednoznačnost v praxi vytváří nežádoucí „šedou zónu“.

Současná legislativa nezná definice dalších činností, jako je například tzv. „tipařství“, běžné ve finančním sektoru.

Energetický zákon dále zná pouze jeden druh zprostředkovatele. To je však odchylka oproti jiným odvětvím, zejména v oblasti financí, kde je zpravidla více druhů zprostředkovatelů – např. samostatný, vázaný, doplňkový. S tím je potom spojena úprava odpovědnostních otázek – v oblasti energetiky se odpovědnost řídí obecnými pravidly, avšak například u spotřebitelských úvěrů je odpovědnost přednášena na samotné zprostředkovatele (v případě samostatných).

Případná úprava by mohla přispět k odstranění této šedé zóny. Přesnější definice jednotlivých činností zajistí, že na všechny subjekty, které přicházejí do kontaktu se zákazníkem, budou uplatňovány jasné a vymahatelné nároky bez ohledu na distribuční

kanál. Tím se zvýší právní jistota, zajistí se rovné podmínky pro všechny účastníky trhu a posílí se ochrana spotřebitele.

A. Otázky k diskusi:

Splnila regulace zprostředkovatelů v energiích očekávání předkladatelů zákona?

Dává smysl zavést podobné druhy zprostředkovatelů jako je to typické v jiných odvětvích (samostatní, vázaní atd.)?

Jak můžeme legislativně zpřesnit definice činností na trhu, abychom zamezili vzniku „šedé zóny“ v online i offline prostoru a zajistili, že všechny subjekty s přístupem ke klientům budou jednat transparentně?

B. Inspirace:

§ 4 odst. 4 zákona o spotřebitelském úvěru. *Tento zákon se nepoužije na*

a) příležitostné poskytování informací o produktech spotřebitelského úvěru v rámci jiné profesní činnosti, nebo

b) pouhé poskytování obecných informací o produktech spotřebitelského úvěru, nebo obdobných informacích o poskytovatelích nebo zprostředkovatelích za předpokladu, že účelem takové činnosti není napomáhat uzavření nebo plnění ze smlouvy o spotřebitelském úvěru.

§ 15 zákona o spotřebitelském úvěru. *Zprostředkovávat spotřebitelský úvěr jako podnikatel je oprávněn za podmínek stanovených tímto zákonem pouze*

a) samostatný zprostředkovatel (§ 17),

b) vázaný zástupce (§ 27),

c) zprostředkovatel vázaného spotřebitelského úvěru (§ 37), nebo

d) zahraniční zprostředkovatel.

§ 2914 občanského zákoníku. *Kdo při své činnosti použije zmocněnce, zaměstnance nebo jiného pomocníka, nahradí škodu jím způsobenou stejně, jako by ji způsobil sám. Zavázal-li se však někdo při plnění jiné osoby provést určitou činnost samostatně, nepovažuje se za*

pomocníka; pokud ho však tato jiná osoba nepečlivě vybrala nebo na něho nedostatečně dohlížela, ručí za splnění jeho povinnosti k náhradě škody.

§ 26 zákona o spotřebitelském úvěru. Protiprávní čin, kterého se samostatný zprostředkovatel dopustil vůči třetí osobě při své činnosti, zavazuje samostatného zprostředkovatele, i když jednal jménem poskytovatele; pokud však poskytovatel samostatného zprostředkovatele nepečlivě vybral nebo na něho nedostatečně dohlížel, ručí za splnění jeho povinnosti k náhradě škody. Ustanovení § 2914 občanského zákoníku se nepoužije.

2. Vzdělávání obchodní sítě a zprostředkovatelů

V mnoha odvětvích je předpokladem pro výkon činnosti tzv. odborná způsobilost, která se zpravidla skládá z obecné (dosažení určitého stupně vzdělání) a speciální (vykonání zkoušky, získání osvědčení).

V oblasti energetiky je aktuálně požadavek na zprostředkovatele, a to alespoň ukončené střední vzdělání a 5 let praxe v oboru.

Délka praxe v oboru však sama o sobě nemusí být dostatečnou garancí aktuální odbornosti, na rozdíl od kontinuálního vzdělávání a certifikací známých z jiných sektorů.

Naopak pro zaměstnance (dodavatelů nebo zprostředkovatelů) již energetický zákon žádné speciální požadavky neklade.

Úprava odborné způsobilosti by měla vést ke zkvalitnění prodejních sítí a tím lepší informovanosti = větší ochraně odběratelů. Alternativně by k tomu u licencovaných účastníků mohla vést i povinnost mít zaveden interní systém vzdělávání pracovníků, kteří přicházejí do styku se spotřebiteli.

A. Otázky k diskusi:

Dává smysl – je dostatečná pouze podmínka 5leté praxe v oboru, nebo by bylo vhodnější trh více profesionalizovat zavedením odborných zkoušek (případně jako alternativy k praxi)?

Nemělo by být zavedeno i školení a vzdělávání samotných pracovníků, kteří se podílejí na zprostředkování/sjednávání produktů se spotřebiteli?

B. Inspirace:

Viz § 56 odst. 2, 3 a 5 a § 57 a.n. zákona o distribuci pojištění a zajištění:

(2) Všeobecné znalosti se prokazují vysvědčením o maturitní zkoušce nebo dokladem o dosažení vyššího vzdělání.

(3) Získání odborných znalostí a dovedností pro distribuci pojištění se prokazuje osvědčením o úspěšném vykonání odborné zkoušky podle tohoto zákona a v případě zprostředkování pojištění pojistníkem osvědčením o absolvování vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem.

(5) Prohlubování odborné způsobilosti se prokazuje osvědčením o absolvování následného vzdělávání vydaným osobou, která toto vzdělávání uspořádala.

§ 8 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru. Ten, kdo je oprávněn poskytovat spotřebitelský úvěr, může poskytovat spotřebitelský úvěr pouze tak, že jeho pracovník, vázaný zástupce a jeho pracovník, zprostředkovatel vázaného spotřebitelského úvěru a jeho pracovník splňují podmínky odborné způsobilosti podle § 60 a důvěryhodnosti podle § 72 nebo § 73, a zajistí, že tyto osoby si odborné znalosti a dovednosti udržují.